

ПОДАТКОВА СОЦІАЛЬНА ПІЛЬГА ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

У статті розглянуто сутність податкової соціальної пільги в Україні. З'ясовано, що з підвищенням прожиткового мінімуму відбувається автоматичне збільшення податкової соціальної пільги. Проаналізовано граничні суми заробітної плати для отримання податкової соціальної пільги. Оцінено динаміку середньої заробітної плати та величини доходу, що надає право на податкову соціальну пільгу в Україні. Доведено, що за досліджуваний період розмір середньої заробітної плати в кілька разів перевищив розмір доходу, що надає право на застосування податкової соціальної пільги, що вказує на неефективність такого механізму регулювання прибуткового оподаткування та недотримання принципів соціальної справедливості. Здійснено оцінку ефективності використання податкової соціальної пільги в Україні та обґрунтовано доцільність її подальшого застосування. Дано оцінку чинного порядку застосування податкової соціальної пільги у практиці оподаткування доходів фізичних осіб. Систематизовано переваги та недоліки податкового регулювання у рамках податку на доходи фізичних осіб, які впливають на соціальний захист населення. Визначено особливості соціальних податкових пільг в деяких країнах ЄС. Обґрунтовано, що податкова соціальна пільга, як преференційний інструмент у системі оподаткування доходів фізичних осіб, не виконує належним чином покладену на неї функцію підвищення платоспроможності громадян у сегменті незаможних верств населення. Зазначено, що для цілей регулювання економіки необхідно, щоб соціальні пільги не перетворювалися на необґрунтовані бюджетні витрати. Надані пропозиції щодо усунення негативних тенденцій в регулюванні оподаткування доходів населення та впливу на зростання його добробуту. Отже, проведене наукове дослідження застосування податкової соціальної пільги як інструменту регулювання оподаткування доходів фізичних осіб дав можливість зробити такі висновки. В Україні система податкових пільг відповідає висунутим вимогам лише частково: мета встановлення податкових привілеїв не підкріплена умовами і обмеженнями, закріпленими в податковому законодавстві, а оцінка ефективності податкових пільг присутня епізодично.

Ключові слова: оподаткування фізичних осіб, податкова соціальна пільга, регулювання, податок на доходи фізичних осіб, податкові преференції.